

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИК СО НАСЛОВ „ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И
РЕХАБИЛИТАЦИЈА СО КИНЕЗИТЕРАПИЈА“ ЗА СТУДЕНТИ ОД
СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ФИЗИОТЕРАПЕВТИ, МЕДИЦИНСКИ
СЕСТРИ И ОПШТА МЕДИЦИНА ПРИ ФАКУЛТЕТОТ ЗА МЕДИЦИНСКИ
НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП
ОД ВОН. ПРОФ. Д-Р ЛЕНЧЕ НИКОЛОВСКА

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.2002-233/21 од 326. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 4.10.2024 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Данче Василева, вонреден професор, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- д-р Тоше Крстев, вонреден професор, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот учебник **„ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА СО КИНЕЗИТЕРАПИЈА“ од вон. проф. д-р Ленче Николовска**, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Ракописот со наслов **„ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА СО КИНЕЗИТЕРАПИЈА“** припаѓа во научната област медицински науки и здравство, според меѓународната Фраскатиева класификација.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот **„Физикална медицина и рехабилитација со кинезитерапија 1“** се состои од 215 страници и содржи 25 слики. Истиот е претставен во 4 поглавја, етаблирани едно подруго согласно со наставниот план и програма. Учебникот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и големина на буквите 11.

Општи податоци за ракописот: Учебникот со наслов **„Физикална медицина и рехабилитација со кинезитерапија“** од вон. проф. д-р Ленче Николовска е наменет за студентите од студиските програми Физиотерапевти, Медицински сестри и Општа медицина, прв циклус на студии. Учебникот е во согласност со планот и наставната програма за предметот Физикална медицина и рехабилитација, кој се слуша во I година (II семестар) со неделен фонд од 2+4 часови, 6 кредити, како задолжителен предмет на студиската програма Физиотерапевти, Медицински сестри, VI семестар, со неделен фонд од 2+1+1 часови, 3 кредити како задолжителен предмет на студиската програма за медицински сестри и Општа медицина, VIII семестар, со неделен фонд од 1+1+1 часови, 3 кредити.

Податоци за обемот на ракописот: Имајќи предвид дека Физикалната медицина и рехабилитација е основа на сите фундаментални физиотерапевтски и

рехабилитациски дисциплини овој материјал нуди можност студентите полесно и етапно да ги совладаат термините од областа на физикалната медицина и истите да ги применат во понатамошната нивна пракса. Содржината на ракописот е претставена како тематски целини, запазен е принципот на постапност при елаборирање на одредени стручни термини, темите се јасно обработени и илустрирани со примери и слики што овозможува системско совладување на основните принципи и постулати. Секое поглавје е обработено со сериозно внимание, со бројни релевантни слики кои овозможуваат поедноставно и поцелосно разбирање на содржината.

Краток опис на содржината:

Ракописот започнува со **Прво поглавје, Вовед во физикалната медицина и рехабилитација**, во чиј воведен дел се објаснува улогата на физикалната терапија како клон од медицината, кој располага со најбогати природни и преформирани фактори и методи кои се користат за директно дејствување врз патофизиолошките жаришта при различни заболувања. Авторот ги опишува широките можности на Физикалната терапијата за профилактика и лекување на заболувањата на сите органи и системи и за рехабилитација на инвалидизирани лица. Во ова поглавје е даден посебен акцент на лековитото дејство на физикалните фактори, кое не е помало од медикаментозната терапија, туку напротив, се користи и во случаи кога медикаментозната терапија е контраиндицирана. Авторот детално ги опишува: Основните принципи на физикалната терапија; Методите за електротерапија и класификацијата на различните видови струи според нивната фреквенција, Струите со низок напон и ниска фреквенција, Среднофреквентните струи, Струите со висок напон и висока фреквенција, Методите за електродијагностика и електростимулација, Терапијата со ултразвук, Магнетотерапија, Светлинска терапија (Хелиотерапија), Ласертерапија, Термотерапија, Криотерапија и правилата и принципите за составување на програма за физиотерапија

Во второто поглавје - Физикална медицина и рехабилитација, авторот детално ги објаснува методите за лекување со Физикална терапија и рехабилитација кај заболувања на Централниот нервен систем (Мозочен удар, Детска церебрална парализа), како и методите и принципите за Физикална терапија и рехабилитација кај болести на Периферниот нервен систем, како: Цервико-брахијален синдром, Скалениус синдром, Рамо-рака синдром, Интеркостална невралгија, Лумбо-сакрален радикулит, Мералгија парестетика, невралгија на n. trigeminus, неврит на n. facialis.

Во третото поглавје - Физикална терапија и рехабилитација кај дегенеративни и воспалителни заболувања на зглобовите е опишана програмата Физикална терапија кај пациенти со остеопороза, Физикална терапија и рехабилитација при анкилозен спондилоартрит, Физикална терапија и рехабилитација при ревматоиден артритис, како и Физикална терапија и рехабилитација кај дегенеративни болести на локомоторниот апарат (ЛМА).

Во четвртото поглавје - Физикална терапија и рехабилитација при повреди на ЛМА се претставени дисторзија, луксација, фрактури (distorsio, luxatio, fracturae);

Физикалната терапија и рехабилитација кај вродени аномалии на стапалото, вродени аномалии на колк, вродена траума на рамото, рехабилитација кај вроден крив врат (Torticollis), сколиоза итн.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов:

Авторот на јасен, едноставен и достапен начин, со разбирлив стил на пишување сублимирано ја претставува материјата која се изучува во овој предмет како дел од целата физиотерапијата. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со коешто се потврдува темелниот пристап во подготовката на учебникот.

ЗАКЛУЧОК

Актуелниот учебник „Физикална медицина и рехабилитација со кинезитерапија“ е напишан според наставна програма, поради потребите за едукација од областа на Физикална медицина и рехабилитација. Се надевам дека овој учебник освен за студентите ќе биде водич и суштинска референца за принципите и методите на физикална медицина и рехабилитација кај различни заболувања и за други стручни лица од оваа област. Во оваа форма учебникот се објавува за прв пат. Распределбата на тематските единици одговара на општоприфатената класификација на болести. Особено внимание се посветува на принципите и методите за кинезитерапија.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебник, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип, ракописот „Физикална медицина и рехабилитација со кинезитерапија“ од вон. проф. д-р Ленче Николовска да биде издаден како учебник за студенти на студиските програми Физиотерапевти, Медицински сестри и Општа медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Данче Василева, вонреден професор, с.р.

Д-р Тоше Крстев, вонреден професор, с.р.